

EEN BI-ZON-DER JAAR

Een bi-zon-der jaar

door Carel de Goeij

Er is in Kampen wel eens minder gebeurd dan in het voorbije jaar. Het voormalige stadsziekenhuis ging weer open, nu als imponerende entree van het nieuwe Myosotis, evenals de bioscoop, in een op de oude City-voorgevel na geheel nieuw jasje. De stadsgehoorzaal kreeg een ingrijpende opknappbeurt, hoewel een stuk minder ingrijpend dan velen hadden gehoopt, en aan de Buiten Nieuwstraat nam het Ikonenmuseum, een initiatief van de Genemuider projectontwikkelaar Helmich Heutink en de Alexanderstichting, zijn intrek – waarmee Kampen er in één klap een museum met (inter-)nationale uitstraling bij had. Aan de rand van de Hanzewijk gingen de eerste palen de grond in voor een veelbesproken seniorenflat, het eerste tastbare teken van de rigoureuze vernieuwing van de portiekflat-wijk, in de jaren vijftig nog trots gepresenteerd als het antwoord op binnenstadskrotwoningen, op het voormalige Berkterrein gingen de eerste oude brokken Berk tegen de grond om plaats te maken voor nieuwbouw die dit bijzondere stukje Kampen ingrijpend van gezicht zal doen veranderen en in Onderdijks raakte het eerste gedeelte van deze nieuwbouwwijk al zowat helemaal volgebouwd. En in het ommeland begint de lobby voor nieuwbouw en goede voorzieningen z'n vruchten af te werpen. Wilsom kreeg z'n nieuwe multifunctionele centrum en voor 's-Heerenbroek en Zalk zijn plannen in de maak voor forse nieuwbouw.

Kortom, wie een jaartje uit Kampen is weggeweest kan er een aardige wandeling tegen aan gooien om te bewonderen wat er tijdens zijn afwezigheid allemaal is bijgekomen.

Toeristen wisten ook steeds beter de weg naar Kampen te vinden, geruggensteund door nieuwe fiets- en wandelroutes. De jaarlijkse Weg van Kunst heeft zich een vaste plek verworven in het cultuuraanbod en trok ook vorig jaar mensen uit het hele land. En natuurlijk was er de voorstelling *Anna* van Ventura – welke middelgrote stad kan zich beroemen op een organisatie als Ventura die dergelijke producties op de planken kan brengen. Nu nog de voltooiing van het nieuwe Van Heutszplein en – eindelijk! – de

nieuwe bestrating en aankleding van de Oudestraat. Voorwaarden voor tal van nieuwe culturele en toeristische initiatieven.

Toch was het vooral aan de rand van de stad dat de belangrijkste aanzetten van een stadje aan het eind van de wereld tot een knooppunt in stadspark Nederland werden gegeven. Op het terrein van de toekomstige Zuiderzeehaven wordt sinds vorig jaar druk gegraven, het tracé van de Hanzespoorlijn werd vastgesteld en verbreding van de N50 naar driebaans aangekondigd – eind dit jaar moet daarmee begonnen worden.

In februari presenteerde het driemanschap van oud-autohandelaar Mentien Pouw, bouwer Prins en architect Frans Verweij zijn plannen voor de inrichting van de lap grond van bijna negen hectare in de oksel van de nieuwe N50 en de Flevoweg. Het moet een thematisch opgezette winkelboulevard worden, waarvoor mensen uit de wijde regio een half uurtje autorijden voor over hebben: Melmerpark, waar je niet in de eerste plaats komt om boodschappen te doen, maar om van winkelen een echte belevenis te maken. De Kamper jongens van de Vispoort kijken er met een scheef oog naar, maar dat zal Pouw en zijn companen een zorg zijn. Zij denken verder dan Kampen alleen en zien mensen uit de wijde omgeving naar hier komen om te winkelen. En vervolgens - zo hopen burgemeester Oosterhof en Oudestraatondernemers - de weg naar de binnenstad weten te vinden. Nog baanbrekender zijn de vorig jaar naar buiten gebrachte plannen voor de aanleg van een zogeheten bypass tussen IJssel en randmeer, ten zuiden van de stad. De waterkering blijkt niet voldoende te zijn, want na 2020 zou – aldus Rijkswaterstaat – het water in de IJssel wel eens zo hoog kunnen stijgen dat er een bijbaantje nodig is om het allemaal veilig naar het IJsselmeer te kunnen afvoeren. Een bypass dus – en als het even kan eentje waar permanent water in staat.

De Hanzelijn is inmiddels bijna tot op de klinknagels uitgetekend, dus was het de hoogste tijd de bypass snel en stevig op de kaart te zetten, zonder Kamperveen tegen zich in het harnas te jagen. Een klus die gedeputeerde Theo Rietkerk en zijn mensen met verve op zich namen en – naar het zich tot nu toe laat aanzien – met succes. Het zal overigens pas over een jaar of tien zijn dat de bypass er daadwerkelijk ligt, maar aan een noodzakelijke voorwaarde – de ‘knoop’ met de N50 en de Hanzelijn – is inmiddels voldaan. Tussen nu en 2030 zal Kampen – zo is de verwachting – groeien naar 60.000 inwoners. Ruim 10.000 erbij, dat lijkt niet zoveel, maar je hebt het dan toch gauw over zo’n dikke vierduizend woningen. De bypass wordt een essen-

tieel structurerend element in de ontwikkeling van het gebied tussen de Zwartendijk en randmeer, waar na het volbouwen van Onderdijks de volgende nieuwbouwwijk zal komen.

Maar eerst de Hanzelijn. Was de nieuwe N50 al schrikken, met het nieuwe spoor, waarvoor de schop al over twee jaar de grond in gaat en waarover in 2012 de eerste trein moet rijden, is Kampen z'n eeuwenoude rugdekking helemaal kwijt. Kampenaren lijken het inmiddels als een voldongen feit aanvaard te hebben dat Amsterdam weldra op niet meer dan drie kwartier comfortabel sporen ligt, maar onderhuids knaagt de twijfel. Kampen wordt een knooppunt, helemaal als de verbreding van de N50 doorgaat, daar helpt geen moedertjelijef aan, maar het stuit bij velen op een argwanend onbehagen.

Toch is dat niet terecht. Mensen met lage inkomens en jonge stellen die hun eerste huis willen kopen kunnen in Kampen praktisch niet aan de bak komen – voor hen zal in de eerste plaats gebouwd moeten worden. Geen enkel gemeentebestuur kan het zich permitteren daar aan voorbij te gaan, dus de vrees dat de gemeente overstroomd wordt door Zwolse en randstedelijke import is misschien wel voorstelbaar maar niet realistisch. Ook een Kampen van 60.000 inwoners zal sterke wortels hebben. De veelgeprezen gemeenschapszin wordt er misschien wat door opgerekt, maar zeker niet aan stukken gescheurd.

Over gemeenschapszin gesproken – 2005 was ook het jaar waarin het plan voor de vestiging van een dak- en thuislozenopvang aan de Ebbingestraat het niet haalde en het verzet hoog oplaaide tegen de komst van een behandelcentrum voor sterk gedragsgestoorde licht verstandelijk gehandicapten. De weerstand tegen beide initiatieven liet zien dat het hechte sociale weefsel waar Kampen zo prat op gaat ook z'n schaduwzijden heeft: opvang voor medeburgers die het minder getroffen hebben is prima, maar niet bij mij in de buurt. Daarin verschillen Kampenaren dus in niets van andere Nederlanders, reden om vraagtekens te zetten bij het exclusieve karakter van die veelgeprezen Kamper gemeenschapszin.

Waar de echte Kampenaren wel aan zullen moeten wennen is dat hun stad zich niet langer kan verschansen achter de IJssel en niet langer aan het eind van de wereld ligt. Is dat erg? Welnee. Wat is er mis met een aanzwellende stroom toeristen die zich laat bedwelmen door een betoverende binnenstad, met winkelpubliek dat vanuit de verre regio naar Melmerpark en Oudestraat komt?

Ik heb wel eens de indruk dat Kampenaren hun stad zo mooi en zo bijzonder vinden dat ze haar alleen voor zichzelf willen houden. Dat is een naar binnen gericht chauvinisme dat op den duur funest is voor de vitaliteit en het voorzieningenniveau. Kampen heeft de rest van Nederland gewoon hard nodig om haar eigenheid in de toekomst te handhaven. Dat is een schijnbare tegenstrijdigheid waar Kampenaren zich vanaf nu mee zullen moeten verzoenen. We zullen eens zien of dat dat lukt. Het wordt een bijzonder jaar, en dat wordt het!